

Godišnje
izvješće

2020

SLUŽBA ZA ANTIDOPING
HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO (HZJZ)

Sadržaj

UVOD	2
1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE.....	4
2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I UPRAVLJANJE REZULTATIMA ...	6
3. PREVENCIJA DOPINGA	11
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	16
5. TERAPIJSKA IZUZEĆA	18
6. MEDICINA I ZNANOST	20
7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME	20

UVOD

Od 1. siječnja 2019. godine stupanjem na snagu Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), te prema odredbi članka 274., Hrvatski zavod za javno zdravstvo /dalje u tekstu HZJZ/ preuzeo je sve obveze i aktivnosti Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping /dalje u tekstu HZTA/. Služba za antidoping HZTA u toj tranziciji pozicionirana je kao Služba za antidoping u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo /dalje u tekstu Služba za antidoping HZJZ-a/.

Osnovni cilj Službe za antidoping HZJZ-a je zaštititi osnovno pravo sportaša da sudjeluju u sportu bez dopinga i na taj način promovirati zdravlje, pravednost i jednakost za sve sportaše.

Taj cilj se postiže stvaranjem i provođenjem usklađenih, ujednačenih i učinkovitih antidopinških programa na nacionalnom i međunarodnom nivou.

U postizanju cilja HZJZ preko Službe za antidoping, predlaže i provodi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjuje Pravilnik za borbu protiv dopinga HZJZ-a, odredbe Konvencija UNESCO-a, Kodeksa WADA-e /Svjetska antidopinška agencija/, pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provodi sustavno praćenje i usklađivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U borbi protiv dopinga HZJZ surađuje s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Središnjim državnim uredom za šport (u novom ustroju Ured za sport pri Ministarstvu turizma i sporta), Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom, Uredom pravobraniteljice za djecu, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom kulture – Odjel za UNESCO, Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode i nacionalnim organizacijama za borbu protiv dopinga drugih zemalja.

U sklopu nevladinih organizacija partneri HZJZ-a u borbi protiv dopinga u sportu su UNESCO, WADA, Vijeće Europe, iNADO, Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Zdravstvena komisija Hrvatskog olimpijskog odbora, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska olimpijska akademija, Hrvatski školski sportski savez, te UEFA i drugi međunarodni i nacionalni sportski savezi i sportski klubovi.

U 2020. rad Službe za antidoping HZJZ-a odvijao se u sedam glavnih područja:

1. Provođenje i usavršavanje pravne regulative
2. Provođenje dopinških testiranja, istraga i postupanje s rezultatima
3. Prevencija doppinga
4. Međunarodna suradnja
5. Terapijska izuzeća
6. Medicina i znanost
7. Održavanje prostora i opreme

1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE

Od 2019. godine HZJZ je kao pravni slijednik HZTA-e postao obveznik Kodeksa WADA-e. Potpisan je Ugovor između WADA-e i HZJZ-a u vezi korištenja sustava ADAMS.

Tijekom 2020. godine rad Službe za antidoping se odvijao u skladu s Pravilnikom za borbu protiv dopinga HZJZ. Dodatni pravilnici i poslovnici bitni za rad Službe za antidoping bili su sljedeći: Pravilnik o provođenju dopinške kontrole, Pravilnik o akreditaciji i reakreditaciji dužnosnika dopinške kontrole, Pravilnik o odobravanju TUE, Poslovnik stegovnog i žalbenog vijeća i Poslovnik savjeta za znanost. Mandatna vijeća osnovana radi provođenja antidopinških aktivnosti bila su sljedeća: TUE Povjerenstva, Stegovno vijeće, Žalbeno vijeće i Savjet znanstvenog vijeća.

Usklađivanje antidopinških dokumenata s novom antidopinškom regulativom

Krajem 2020. godine, radi usklađenja s novom antidopinškom regulativom, odobreni su novi antidopinški dokumenti koji stupaju na snagu 1. siječnja 2021.: Pravilnik o antidoping (zamjenjuje Pravilnik za borbu protiv dopinga), Pravilnik o terapijskim izuzećima (zamjenjuje Pravilnik o odobravanju TUE), Poslovnik stegovnog vijeća (zamjenjuje Poslovnik stegovnog i žalbenog vijeća).

U 2020. godini Služba za antidoping HZJZ-a provodila je temeljem Pravilnika za borbu protiv dopinga odredbe Kodeksa Svjetske antidopinške agencije, Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća, Međunarodnog standarda za testiranja i istrage, Međunarodnog standarda za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodnog standarda za laboratorije, Popisa zabranjenih sredstava za 2020. i Međunarodnog standarda za sukladnost s Kodeksom.

Tijekom 2020. godine održani su brojni online sastanci pod organizacijom CEADO (Central European Anti-Doping Organization). Članovi CEADO-a su antidopinške organizacije Austrije (NADA Austria), Mađarske (HUNADO), Poljske (POLADA), Slovačke (SADA), Slovenije (SLOADO), Srbije (ADAS) i Hrvatske (HZJZ). Krajem 2020. godine u članstvo je također primljena antidopinška organizacija Republike Češke. Nije bilo planiranih sastanaka tijekom održavanja različitih antidopinških događaja zbog pandemije korona virusom.

U suradnji sa Središnjim državnim uredom za šport provodile su se konzultacije vezane uz upite raznih tijela vezanih uz sport i antidoping. Također su provedene konzultacije vezane uz izvješće radne skupine za praćenje sukladnosti s Konvencijom Vijeća Europe za antidoping s ciljem ispunjavanja obveza prema Antidopinškoj konvenciji Vijeća Europe i prema Kodeksu WADA-e.

Na temelju izvješća monitoring vizite Vijeća Europe i WADA-e dalje su se provodile aktivnosti usklađivanja s Konvencijom. Predloženo je osnivanje radne skupine za koordinaciju antidopinške politike radi učinkovitog dijeljenja informacija i planiranja antidopinške strategije na nivou vladinih i nevladinih tijela uključenih u pitanja razvoja sporta i/ili dopinga u Republici Hrvatskoj. Aktivnosti vezane uz koordinaciju antidopinške politike u skladu s nacrtom izvješća radne komisije za praćenje sukladnosti Vijeća Europe planiraju se prema posebnom cilju 6.1.6 Nacionalnog programa športa 2019-2026.

2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I POSTUPANJE S REZULTATIMA

U skladu s međunarodnim trendovima u borbi protiv dopinga testiranje se planira i provodi sa sve većim osloncem na podatke prikupljene iz raznih izvora, a povezane s mogućim korištenjem zabranjenih tvari i sredstava.

Testiranje u 2020. godini provedeno je u skladu s revidiranim Planom testiranja, a u skladu s Tehničkim dokumentom za specifičnu sportsku analizu WADA-e.

Testiranja

U skladu s odredbom 4.2 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage WADA-e izrađen je Plan testiranja za 2020. godinu, u kojem su procijenjeni faktori rizika za svaki pojedini sport, uzevši u obzir povijest dopingiranja i popularnost pojedinih sportova u Republici Hrvatskoj. Na osnovu iskustva iz prethodnih godina planirano je povećanje broja testiranja u sportovima za koje je procijenjeno da je mogućnost dopingiranja najveća. U Planu testiranja dosljedno je primjenjivan WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu (TDSSA2020). Također, za 2020. godinu u Planu je bilo planirano povećati broj testiranja radi olimpijske godine.

Zbog pandemije koja je obilježila ovu godinu, otkazana su bila brojna natjecanja, a također i Olimpijske igre. Samim tim, morali smo revidirati naš Plan testiranja i prilagoditi ga novonastaloj situaciji.

U 2020. godini, provedene su ukupno 402 dopinške kontrole u nacionalnom programu od čega 248 na natjecanju, a 154 izvan natjecanja. Provedena je 21 analiza iz krvi, 381 analiza iz urina kao biološkog materijala. Uz gore navedeno prikupljeno je 16 uzoraka krvi za biološku putovnicu.

Provedeno je 85 testiranja na egzogenu primjenu tvari koje stimuliraju eritropoezu, 65 testiranja na egzogenu primjenu čimbenika otpuštanja hormona rasta i 21 testiranje na egzogenu primjenu hormona rasta.

Dopinška testiranja u nacionalnom programu

SPORTOVI/DISCIPLINE	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	ESA	GH	GHRF
<i>plivanje sprint</i>	6	2	8	2	0	0
<i>plivanje srednje pruge</i>	8	4	12	6	0	0
<i>plivanje duge pruge</i>	1	7	8	8	0	0
<i>vaterpolo</i>	14	2	16	2	2	2
<i>atletika skokovi</i>	7	4	11	1	1	1
<i>atletika duge pruge</i>	8	13	21	16	1	3
<i>atletika srednje pruge</i>	4	0	4	1	0	1
<i>atletika sprint</i>	4	0	4	1	0	0
<i>atletika bacanje</i>	12	15	27	3	1	9
<i>biciklizam</i>	0	2	2	0	1	1
<i>gimnastika</i>	3	15	18	3	2	3
<i>karate</i>	6	12	18	2	2	3
<i>powerlifting</i>	2	0	2	0	0	2
<i>kickboxing</i>	0	0	0	0	0	0
<i>veslanje</i>	5	9	14	9	0	2
<i>jedrenje</i>	0	9	9	0	0	0
<i>boks</i>	12	7	19	3	2	2
<i>streljaštvo</i>	0	15	15	0	0	0
<i>judo</i>	6	10	16	2	2	2
<i>taekwondo</i>	0	10	10	3	1	3
<i>ronjenje</i>	5	0	5	1	0	1
<i>odbojka</i>	10	0	10	2	0	2
<i>nogomet</i>	60	0	60	4	2	6
<i>hrvanje</i>	6	11	17	3	2	3
<i>rukomet</i>	28	0	28	5	2	5
<i>košarka</i>	24	0	24	4	0	4
<i>stolni tenis</i>	7	4	11	1	0	1
<i>kayak kanu</i>	0	2	2	1	0	1
<i>body building</i>	3	0	3	0	0	3
<i>boćanje</i>	0	1	1	0	0	0
<i>atletika paraolimpijci</i>	4	0	4	1	0	4
<i>obaranje ruku</i>	3	0	3	1	0	1
UKUPNO	248	154	402	85	21	65
ABP		16	16			

U sklopu međunarodne suradnje provedeno je 57 dopinških kontrola, od čega 45 na natjecanju, a 12 izvan natjecanja. Provedeno je 56 analiza iz urina kao biološkog materijala i 1 analiza krvi.

Dopinška testiranja na međunarodnim sportskim događanjima u Hrvatskoj

SPORT	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	KRV	URIN
odbojka	4	0	4	0	4
atletika	8	0	8	0	8
kickboxing	0	3	3	0	3
vaterpolo	2	3	5	0	5
mačevanje	2	0	2	0	2
judo	28	0	28	0	28
plivanje	0	2	2	0	2
taekwondo	0	4	4	1	3
ronjenje	1	0	1	0	1
UKUPNO	45	12	57	1	56

Služba za antidoping HZJZ-a nastavila je s provedbom steroidnog modula biološke putovnice kojim se vrlo pouzdano otkrivaju najniže koncentracije egzogeno unesenih sredstava iz skupine S1 (anabolički steroidi) koji pripadaju nespecificiranim tvarima.

U dogovoru s WADA-om i laboratorijem Seibersdorf u drugoj polovici 2017. godine uveden je hematološki modul biološke putovnice sportaša. Programom hematološkog modula biološke putovnice sportaša obuhvaćeno je u 2020. godini osam sportaša.

Skupina određena za testiranje

Na početku godine u Skupini određenoj za testiranje bilo je 46 sportaša. Sportašima se pružala pomoć u dostavljanju podataka o lokaciji, omogućila edukacija i dostupnost putem telefona. WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu primjenjivao se na Skupinu određenu za testiranje u skladu s Planom testiranja.

Dopinški kontrolori

Nadzor rada dopinških kontrolora kontinuirano se provodi tijekom cijele godine nadzorom rada na terenu i nadzorom obrazaca s dopinških kontrola.

U Zagrebu je 21. i 22. listopada 2020. održan tečaj i obuka za osposobljavanje novih dopinških kontrolora.

Programska podrška za testiranje

Praćenje specifičnih analiza po sportovima omogućeno je korištenjem programa APLIKATA.

Postupanje s uzorcima

S ciljem jačanja lanca čuvanja uzoraka i održavanja što je moguće veće kvalitete uzoraka za analizu uz postojeće mjere čuvanja uzoraka i sustav pohranjivanja i alarmiranja osigurava se prijenos uzoraka u prijenosnim rashladnim kutijama (cool box) uz kontrolu temperature tijekom transporta (data logger) u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

Istrage i prikupljanje podataka

U Odjel za testiranje i istrage Službe za antidoping Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo integriran je i rad Odsjeka za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila.

Na internetskoj stranici Službe za antidoping otvoren je portal 'Prijavi doping' putem kojeg svi zainteresirani mogu anonimno prijaviti kršenje antidopinških pravila. Nadamo se da će sportaši, sportski djelatnici i ljubitelji sporta u Hrvatskoj iskoristiti ovu mogućnost i da će prijavljivanjem dopinga pridonijeti borbi za čist sport.

Odsjek za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila kontinuirano prati sportaše i prateće osoblje sportaša za koje postoje informacije o mogućem kršenju antidopinških pravila. Na osnovu prikupljenih podataka donose se zaključci na osnovu kojih se provode daljnji postupci i mjere koje uključuju testiranje sportaša na natjecanju i izvan natjecanja, dodatno praćenje sportaša i pratećeg osoblja sportaša, te uključivanje u Skupinu određenu za testiranje HZJZ-a.

Propusti u podacima o lokaciji

U 2020. godini završen je postupak za tri propuštena testiranja koja su se dogodila 2019. godine.

Postupanje s rezultatima

Stegovno vijeće

U sklopu postupanja s rezultatima, održane su dvije sjednice Stegovnog vijeća HZJZ-a.

U 2020. godini četvorica sportaša su bila pozitivna na zabranjene tvari.

Dvojici sportaša je određeno razdoblje nepodobnosti u trajanju od četiri godine zbog kršenja odredbe 2.1 Pravilnika. Za jednog sportaša je pokrenut stegovni postupak pred Stegovnim vijećem HZJZ-a. Za jednog sportaša je u tijeku postupak revizije.

Stegovno vijeće HZJZ je u 2020. godine zasjedalo dva (2) puta zbog kršenja odredbi Pravilnika za borbu protiv dopinga HZJZ-a:

Tabelarni prikaz zasjedanja Stegovnog vijeća

Datum zasjedanja	Sport	Prekršitelj	Vrsta i skupina tvari s Popisa	Stegovna mjera	Odredba Pravilnika koja je prekršena	Opaska
26.11.2020. SP 01/20	bodybuilding	sportaš	Metaboliti dehidroklormetiltestost erona (S1.1), stanozolol (S1.1)	4 godine nepodobnosti	2.1	
26.11.2020. SP 02/20	bodybuilding	sportaš	Klenbuterol (S1.2), metaboliti metandienona (S1.1), 19-norandrosteron (metaboit nandrolona) (S1.1)	4 godine nepodobnosti	2.1	

Žalbeno vijeće

Žalbeno Vijeće HZJZ-a u 2020. godini nije zasjedalo.

3. PREVENCIJA DOPINGA

Kao i prethodne godine, nastavili smo provoditi kontinuirano informiranje i edukaciju ciljnih skupina o štetnim posljedicama dopinga i o važećim propisima. Ciljne skupine bili su sportaši iz skupine određene za testiranje, profesionalni sportaši, natjecatelji u prvim ligama, sportaši međunarodnog ranga, sportaši iz „rizičnih sportova“, olimpijski kandidati, te drugi sudionici koji sudjeluju u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, itd.). Edukaciju smo provodili putem predavanja, Athlete Outreach programa, magazina NE!DOPINGU, web stranice, brošura i letaka, te drugim dodatnim aktivnostima.

Zbog pandemije koronavirusa postojale su značajne poteškoće u obavljanju programa iz zadanog plana. Naime, kako bi se spriječilo širenje epidemije, na snazi su bile zabrane okupljanja i zabrane održavanja skupova. Tijekom 2020. obustavljene su bile sve sportske aktivnosti, uključujući i profesionalni sport, što se sve odrazilo na mogućnosti organiziranja i provođenja edukacija putem predavanja i Athlete Outreach programa. Zbog navedenog razloga, koristili su se još više u svrhu edukacije sportaša web stranica kao platforma za informiranje sportske zajednice, te online edukacija na hrvatskom jeziku osigurana na ADeL platformi (WADA Alpha program). Svemu treba pridodati i pojedinačne konzultacije za sportaše i sportsku zajednicu putem telefona i komunikacija putem elektronske pošte.

Predavanja

Tijekom 2020. održano je dvadeset i šest (26) predavanja, te je tim vidom edukacije obuhvaćeno oko 760 osoba. Edukacija je, osim sportaša, uključila i učitelje, studente, trenere, pravnike, suce, liječnike i dopinške kontrolore.

Predavanja sportskim zajednicama gradova i županija

Tijekom 2020. Služba za antidoping HZJZ-a je organizirala predavanja za sportske zajednice gradova i županija. Održana su predavanja u suradnji sa Sportskom zajednicom Osječko-baranjske županije te sa Sportskom zajednicom grada Zadra za sportaše i sportske radnike, sportske klubove i saveze. Svrha ovih predavanja bila je obuhvaćanje raznih sportova na regionalnoj razini kako bi se edukacijom o antidopingu obuhvatilo što veći broj sportaša raznih dobnih skupina i razine natjecanja. U planu je nastavak održavanja takvih predavanja i u budućnosti.

Prikaz održanih predavanja u 2020. prema kategorijama

TIP PREDAVANJA / RANG	BROJ PREDAVANJA	BROJ SUDIONIKA
NACIONALNI RANG	6	216
MEĐUNARODNI RANG (REPREZENTACIJA)	1	35
MLAĐI UZRASTI SPORTAŠA	5	125
Nespecificirano*	14	383
UKUPNO	26	759

*Nespecificirano - ciljane grupe koje uključuju trenere, pravnike, suce, liječnike, farmaceute, studente, dopinške kontrolore

Prikaz održanih predavanja u 2020. prema sportovima

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI
nogomet	7
hokej	3
rukomet	2
biciklizam	1
sportski ples	1
drugi sportovi (sportske zajednice gradova)	2

Suradnja sa zdravstvenom komisijom HOO-a

U izvještajnom razdoblju nastavljena je kontinuirano dobra suradnja sa Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora kroz koju smo predstavili Popis zabranjenih sredstava za 2020. i dali pregled svih aktualnih trendova iz područja antidopinga u Hrvatskoj i u svijetu, kao i specifičnosti testiranja u vrijeme pandemije koronavirusom.

Athlete Outreach

U navedenom razdoblju proveden je jedan (1) Athlete Outreach programa s ukupno odrađenih dva (2) Athlete Outreach dana, te je na taj način educirano oko 50 osoba.

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI
boks	2

* izraženo u danima provedenih aktivnosti (Athlete Outreach dani)

Tiskani materijali

Popis zabranjenih sredstava za 2020. godinu tiskan je krajem 2019. u nakladi od 1.500 komada standardnog formata, te je u siječnju 2020. distribuiran korisnicima. Popis se također nalazi na web stranici Zavoda od prosinca 2019.

Krajem 2020. pripremljen je i tiskan Popis zabranjenih sredstava za 2021. godinu u nakladi od 1.500 komada standardnog formata.

Tijekom 2020. izašla su tri (3) broja magazina NE!DOPINGU u nakladi od 600 primjeraka. Magazin je distribuiran nacionalnim savezima, sportskim klubovima, školama, zdravstvenim ustanovama, sportašima, sportskim djelatnicima i članovima Povjerenstava u sklopu Službe za antidoping HZJZ-a.

Tijekom 2020. u svrhu promocije nadalje su korišteni letci, pripremljeni i tiskani u suradnji s Odjelom za dodatke prehrani i biološki aktivne tvari HZJZ-a. Letci su izrađeni u svrhu podizanja svijesti o štetnosti dopinga i mogućnostima edukacije i informiranja o dodatcima prehrani.

Programi za online edukaciju

Služba za antidoping u suradnji s WADA-om provodila je aktivnosti promocije online edukacijskog alata ALPHA (eng. Athlete Learning Program about Health and Anti-Doping). ALPHA edukacijski online program na hrvatskom jeziku je od 2017. postavljen na web stranici Službe za antidoping i time je dostupan za korištenje sportašima i svim drugim osobama koje imaju interes za online edukacijom iz područja antidopinga. Riječ je o programu namijenjenom sveobuhvatnoj edukaciji sportaša iz područja antidopinga koja obuhvaća provjeru znanja i omogućava stjecanje certifikata. Hrvatska verzija ALPHA programa postavljena je na platformu ADeL (Anti-Doping e-Learning). Navedena platforma omogućila je praćenje prijavljenih osoba u

program edukacije ALPHA, što predstavlja značajan parametar mjerenja interesa sportaša i sportske zajednice za područje antidopinga.

Novi edukacijski programi

Zbog izmjena antidopinške regulative (Kodeks 2021 i uz njega važeći međunarodni standardi), platforma ADeL bila je aktivna do kraja 2020. godine. U suradnji s WADA-om zacrtani su prioriteti online edukacije na novoj online platformi ADEL (Anti-Doping Education and Learning) koja će biti na raspolaganju sportašima i sportskoj zajednici od siječnja 2021.

Web stranica

Web stranica Službe za antidoping HZJZ-a aktivno je korištena u svrhu kontinuirane informiranosti i edukacije svih sudionika u sportu. Sportašima i svim zainteresiranim sudionicima svijeta sporta omogućen je pristup na web stranici Popisu registriranih lijekova u Hrvatskoj koji sadrže neku od tvari zabranjenih Popisom zabranjenih sredstava. Taj Popis kontinuirano se ažurira na mjesečnoj bazi u suradnji s Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode. Tijekom 2020. godine na web stranici je postavljen Popis registriranih lijekova i u formi tražilice, što omogućuje pretraživanje baze tih lijekova upisom znakova za pretraživanje, čime se olakšava pronalaženje određenog zapisa.

Putem web stranice omogućili smo podršku i za sve ostale segmente antidopinških aktivnosti (testiranje, terapijska izuzeća, legislativa, brošure itd.). Na web stranici je postavljen WADA-in video provedbe dopinške kontrole s hrvatskim prijevodom.

Krajem 2020. godine na web stranici Službe za antidoping postavljeni su svi relevantni dokumenti vezani uz novu antidopinšku regulativu (Kodeks, Pravilnik o antidopingu, te svi međunarodni standardi: Popis zabranjenih sredstava 2021., Međunarodni standard za testiranje i istrage, Međunarodni standard za laboratorije, Međunarodni standard za terapijska izuzeća, Međunarodni standard za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodni standard za sukladnost potpisnika s Kodeksom, Međunarodni standard za edukaciju i Međunarodni standard za postupanje s rezultatima).

Platforme za sigurnu transmisiju povjerljivih informacija

Tijekom 2020. godine nastavljeno je korištenje sustava za prijavu terapijskih izuzeća i za prijavu sumnji vezanih uz primjenu dopinga s obzirom da se radi o osjetljivim područjima gdje je osobito nužno zaštititi informacije koje se dobivaju tim putem (osobni podaci, medicinske informacije, podaci koji po svojoj prirodi jesu strogo povjerljivi i koje je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa).

Newsletter

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavljeno je slanje antidopinškog newslettera, dinamikom od dva (2) newslettera mjesečno. Svrha planiranog newslettera je intenziviranje komunikacije sa zainteresiranim sudionicima sportske zajednice u Hrvatskoj.

Odnosi s javnošću

Mediji imaju izuzetno važnu ulogu u prenošenju antidopinških informacija. S hrvatskim medijima ostvarujemo dobru suradnju. Nakon svakog priopćenja za javnost, odgovaramo na pitanja novinara vezano uz objavljeni slučaj, u mjeri koliko to dozvoljavaju odredbe Kodeksa.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2020. Služba za antidoping je sudjelovala u sljedećim aktivnostima u okviru međunarodne suradnje:

- Suradnja sa Svjetskom antidopinškom agencijom (WADA)
- Suradnja s Institutom nacionalnih antidopinških agencija (iNADO)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, savjetodavnih skupina Vijeća Europe (T-DO)
- Sudjelovanje u radu organizacije CEADO (Central European Anti-Doping Organization) – redoviti online sastanci (telekonferencija) uslijed pandemije korona virusom
- Podrška Središnjem državnom uredu za šport (SDUŠ) vezano za zasjedanje radne skupine za sport EU (novi ustroj od 07/2020 – Središnji državni ured za šport preuzelo je novoustrojeno Ministarstvo turizma i sporta u kojem navedeno tijelo postaje Ured za sport)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na Svjetskom kongresu WADA-e u Lausannei – sastanak nije realiziran zbog pandemije korona virusom, a suradnja za pitanja implementacije Kodeksa 2021 razrađivana je putem webinarima i komunikacijama s WADA-om
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na godišnjem sastanku i radionici iNADO-a u Lausannei - sastanak nije realiziran u prvom polugodištu 2020. zbog pandemije korona virusom, već krajem 2020. - online sastanak
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku radne skupine za edukaciju (T-DO ED) u Nyonu - sastanak nije realiziran zbog pandemije korona virusom
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i Monitoring skupine Vijeća Europe (T-DO) – u prvom polugodištu sastanci nisu realizirani zbog pandemije korona virusom, a u drugom polugodištu organizirani su online sastanci

- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku UEFA-e za planiranje i provođenje antidopinškog programa u suradnji nacionalnih nogometnih sportskih saveza i nacionalnih antidopinških organizacija u Nyonu - sastanak nije realiziran u 2020. zbog pandemije korona virusom
- Sudjelovanje na međunarodnoj radionici Sportsko pravo u organizaciji Hrvatskog olimpijskog odbora (11.2.2020)
- Sudjelovanje na međunarodnom seminaru 'Why Does European Sport Need Skilled and Competent Coaches?'(27.-28.02.2020)
- Sudjelovanje na međunarodnoj radionici za upravljanje rezultatima u antidopingu 'Results Management Training Warsaw' (26-28-02.2020)
- Sudjelovanje na 4. forumu o dopingu u rekreativnom sportu u organizaciji udruge Europactive (12.11.2020) – online sudjelovanje
- Sudjelovanje na 7.međunarodnoj konferenciji o novim psihoaktivnim tvarima (18-19.11.2020) – online sudjelovanje
- Sudjelovanje na radionici za IT sigurnost antidopinških organizacija (iNADO Workshop Session: introducing IT-security Principles for ADOs) – online sudjelovanje
- Suradnja na području edukacije s Međunarodnom agencijom za testiranje (ITA)
- Suradnja s laboratorijem u Seibersdorfu i sudjelovanje na godišnjem online simpoziju vezanom uz problematiku ocjene rizika u antidoping u vrijeme pandemije korona virusom (Seibersdorf Laboratory - Annual AD Symposium - Risk assessment' - održano 23.11.2020)

5. TERAPIJSKA IZUZEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja, rad Povjerenstva za TUE odvijao se u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća te u skladu s Pravilnikom o odobravanju terapijskih izuzeća.

Tijekom 2020. godine zaprimljeno je šest (6) zahtjeva za dobivanje terapijskog izuzeća. Od toga:

- Povjerenstvo je razmatralo dva (2) pojedinačna zahtjeva za TUE (svi su ispunjavali uvjete prema smjernicama za dobivanje TUE-a)
- U četiri (4) slučaja zahtjeva za TUE nisu bili ispunjeni uvjeti za razmatranje zahtjeva na sjednici Povjerenstva

Na sjednicama Povjerenstva u 2020. odobrena su ukupno dva (2) terapijska izuzeća, od toga oba retroaktivna (RA). Neutemeljeni zahtjevi za TUE rješavani su administrativnim putem bez sazivanja sjednica Povjerenstva.

Tabelarni prikaz odobrenih terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	tip TUE
deksametazon	alergijska reakcija	RA
deksametazon	lumbago	RA

Tabelarni prikaz neodobrenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	Tip TUE
-	-	-

Tabelarni prikaz neutemeljenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	razlog
metilprednizolon	urtikarija	sportaš međunarodnog ranga
deksametazon	medikamentozni egzantem	period izvan natjecanja
deksametazon	celulitis	period izvan natjecanja
salmeterol; salbutamol; flutikazon (inhalatorno)	astma	stara medicinska dokumentacija, lokalna primjena lijekova dozvoljena

Sve odluke povjerenstva za TUE iz izvještajnog razdoblja unesene su u sustav ADAMS i na taj način učinjene dostupnima WADA-i i drugim ovlaštenim organizacijama. Na taj je način osigurana transparentnost postupanja po pitanju terapijskih izuzeća i rada Povjerenstva za TUE.

Vezano uz stupanje na snagu Uredbe o općoj zaštiti podataka (GDPR) 25. svibnja 2018. implementiran je sustav sigurne predaje zahtjeva za TUE elektronskim putem, odnosno putem 'sigurnog TUE portala', čime se u najvećoj mogućoj mjeri štite osobni i povjerljivi podaci osoba koje predaju taj zahtjev. U skladu s ažuriranjem sigurnosnih mjera zaštite takvih podataka, dostupni su i dodatni načini predaje zahtjeva za TUE, a to su predaja preporučenom poštom i/ili osobna predaja u Službi za antidoping Zavoda za javno zdravstvo.

Tijekom 2020. godine ažurirani su svi prateći dokumenti vezani uz postupak zaprimanja i odobravanja terapijskih izuzeća. Na web stranici Službe za antidoping krajem godine postavljen je novi elektronski obrazac za prijavu TUE u skladu s Međunarodnim standardom za terapijska izuzeća. Također je ažuriran sadržaj na web stranici povezan s odobravanjem terapijskih izuzeća.

6. MEDICINA I ZNANOST

Savjetovalište je nastavilo pružati usluge sportašima u natjecateljskom i rekreativnom sportu, medicinskom osoblju sportskih saveza i klubova, specijalistima medicine rada i sporta, liječnicima drugih specijalnosti uključenih u liječenje sportaša, sportskim djelatnicima i drugih osobama vezano na probleme primjene lijekova u sportu. Usluge savjetovališta uključuju:

- savjetovanje u vezi tvari i metoda zabranjenih u sportu (savjetovanje sportaša, trenera, fizioterapeuta, liječnika)
- upiti i savjetovanja drugih osoba iz područja antidopinga (roditelji sportaša, nastavnici tjelesnog odgoja, pedagozi, instruktori fitnessa, farmaceuti, liječnici, i druge nespecificirane osobe)

U 2020. godini kroz rad Savjetovališta za antidoping i racionalnu farmakoterapiju obavljene su brojne konzultacije na upite sportskih liječnika, sportaša i trenera koji su se odnosila na primjenu lijekova i dodataka prehrani. Najčešća pitanja su se odnosila na sigurnost uzimanja različitih dodataka prehrani. Pitanja o lijekovima su obuhvatila uzimanje lijekova poput antibiotika, inhalacijskih glukokortikoida, nadomjesnih hormona štitnjače, progestagena, analgetika, antihistaminika, antihipertenziva, inhibitora protonske pumpe, antiepileptika, antidepresiva, lokalnih dekongestiva, ali i anaboličkih steroida, glukokortikoida, nespecificiranih stimulansa i kanabisa.

7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME

U 2020. nabavljan je potreban potrošni materijal (kitovi za dopińške kontrole, zaštitne maske i rukavice, viziri, te beskontaktni termometri) te ostala potrebna oprema.